

6.2 Učitelé hudební a výtvarné výchovy a žáci

Hodnocení typologických specifík škol je v případě odpovědí učitelů hudební a výtvarné výchovy, respektive žáků založeno na šesti ukazatelích, které jsou přehledně uvedeny v tabulce č. 7. V případě učitelů je hodnocení navíc doplněno o posouzení rozdílů v odpovědích vzhledem k jejich věku¹⁸, v případě žáků jsou pak rozlišeny odpovědi žáků 1. a 2. stupně.

TABULKA 7 | Přehled hodnocených ukazatelů založených na odpovědích učitelů hudební a výtvarné výchovy a žáků

Ukazatel	Popis ukazatele
Spokojenost učitele s výukou hudební/výtvarné výchovy	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud učitel hudební/výtvarné výchovy uvádí vyšší míru své spokojenosti s výukou hudební/výtvarné výchovy ve škole.
Učitelem vnímaná důležitost vzdělávací oblasti Umění a kultura	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud učitel hudební/výtvarné výchovy: (a) považuje vzdělávací oblast Umění a kultura za stejně důležitou jako ostatní vzdělávací oblasti; (b) vnímá stejný postoj také u vedení školy; a (c) vnímá hudební/výtvarnou výchovu jako svůj oblíbený předmět.
Pravidelnost spolupráce učitele s umělci a kulturně-uměleckými organizacemi a spokojenost s ní	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud učitel hudební/výtvarné výchovy: (a) spolupracuje s umělci a kulturně-uměleckými organizacemi na pravidelné bázi; a (b) považuje takovou spolupráci za velmi přínosnou.
Žákem vnímaná důležitost a oblíbenost hudební výchovy	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud žák: (a) považuje hudební výchovu za důležitý předmět; (b) hudební výchova ho baví; (c) baví ho zpívat a hrát na rytmické nástroje; a (d) chtěl by více hodin hudební výchovy.
Žákem vnímaná důležitost a oblíbenost výtvarné výchovy	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud žák: (a) považuje výtvarnou výchovu za důležitý předmět; (b) výtvarná výchova ho baví; (c) baví ho kreslit a modelovat; a (d) chtěl by více hodin výtvarné výchovy.
Četnost a různorodost školních kulturních akcí navštěvovaných žákem	Ukazatel nabývá vyšších hodnot, pokud žák: (a) navštěvuje širší spektrum školních kulturně zaměřených akcí; a (b) tyto akce zároveň navštěvuje častěji.

Tabulka č. 8 zachycuje výsledky hodnocení ukazatelů definovaných v tabulce č. 7 vzhledem ke sledovaným charakteristikám učitelů a žáků. Primární poznatek v tomto ohledu ukazuje na vyšší důležitost, kterou vzdělávací oblasti Umění a kultura přikládají učitelé i žáci menších a také neúplných škol, především pak žáci 1. stupně. Učitelé menších škol také silněji vyjádřili svou spokojenost s výukou hudební a výtvarné výchovy.

Pro žáky neúplných škol je charakteristická vyšší četnost a různorodost navštěvovaných školních kulturních akcí, vzhledem k velikosti školy není toto hodnocení jednoznačné. Za pozornost však stojí nižší hodnoty tohoto ukazatele charakteristické pro žáky škol v zázemí velkých měst, kde svou roli může hrát dlouhodobější charakter utváření komunitních vazeb v území, které se vyznačuje vyššími hodnotami imigrace nových obyvatel z měst. Odlišně vnímají četnost a pravidelnost spolupráce s umělci a kulturně-uměleckými organizacemi ředitelé a učitelé malých a velkých škol. Svůj význam zde může mít neformální spolupráce učitelů s umělci, která naopak nemusí být zohledněna v odpovědích ředitelů. Konečně stojí za pozornost skutečnost, že učitelé s nejkratší praxí vnímají nižší důležitost hudební a výtvarné výchovy a zároveň mají slaběji etablovanou spolupráci s umělci a kulturně-uměleckými organizacemi.

¹⁸ Takto byly rozlišeny tři skupiny učitelů: (a) učitelé s praxí 0–4 roky; (b) 5–20 let; a (c) více než 20 let.